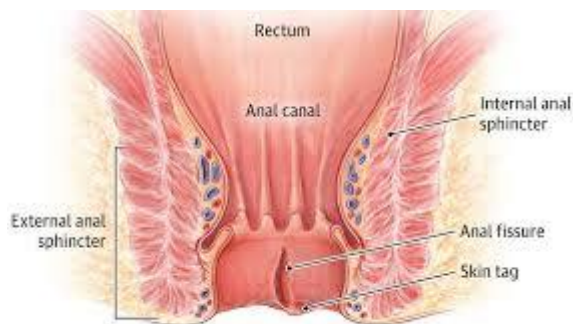

ΡΑΓΑΔΑ ΠΡΩΚΤΟΥ

Βίρλος Ι.

Νοσοκομεία Derby & Burton University Hospitals, UK και Metropolitan General, Αθήνα

Η ραγάδα του πρωκτού (ιδιοπαθής ραγάδα του πρωκτού) αντιπροσωπεύει μία παθολογική κατάσταση κατά την οποία υπάρχει ένα επώδυνο σκίσιμο του δέρματος της περιοχής του πρωκτού. Συμβαίνει με την ίδια συχνότητα και στα δύο φύλα ενώ μπορεί να συμβεί σε οποιαδήποτε ηλικία (παρόλο που η αιτιολογία μπορεί να διαφέρει ανάλογα με την ηλικία). Συνήθως οφείλεται σε τραυματισμό του δέρματος όταν υπάρχει δυσκοιλιότητα και προσπάθεια κατά την αφόδευση, πέρασμα σκληρών κοπράνων, ή έντονη διάρροια. Συνήθως παρατηρείται στο πίσω μέρος του πρωκτού και λιγότερο συχνά πρόσθια. Όταν η ραγάδα δεν είναι οπίσθια ή πρόσθια ή υπάρχουν περισσότερες της μίας ραγάδες τότε η αιτιολογία μπορεί να αφορά τη νόσο του Crohn's ή ασυνήθιστες λοιμώξεις. Πιο σπάνια ένα φάρμακο που λαμβάνεται από καρδιοπαθείς, το Nicorandil, μπορεί να προκαλέσει ραγάδα στον πρωκτό ενώ επίσης σπάνια ο καρκίνος του πρωκτού μπορεί να εμφανιστεί με ραγάδα πρωκτού.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ

Το κύριο σύμπτωμα είναι ο έντονος και δυνατός πόνος, ο οποίος παρουσιάζεται κατά τη διάρκεια της αφόδευσης και μπορεί να διαρκέσει από λεπτά της ώρας μέχρι και ολόκληρη την ημέρα. Άλλα συμπτώματα αφορούν τη παρουσία μικρής ποσότητας φρέσκου αίματος στα κόπρανα ή και κνησμού (φαγούρας). Η ραγάδα του πρωκτού μπορεί να είναι επιφανειακή (**οξεία ραγάδα**) ή πιο βαθιά (**χρόνια ραγάδα**: σε σημείο που να φαίνονται οι ίνες του έσω σφιγκτήρα του πρωκτού και συνήθως διαρκεί για περισσότερο από 6 εβδομάδες). Μπορεί το δέρμα του πρωκτού να «κρέμεται» πίσω από τη ραγάδα (skin tag) ή να συνοδεύεται σε κάποιες λιγότερο συχνές περιπτώσεις από ένα υπερτροφικό θήλωμα του πρωκτού.

Η διάγνωση γίνεται με την εξέταση του πρωκτού και **ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΣ ΤΗ ΔΑΚΤΥΛΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΚΤΟΥ** αφού η ραγάδα είναι ιδιαίτερα επώδυνη κατάσταση.

Αν με την απλή επισκόπηση της περιοχής του πρωκτού μετά από προσεκτικό άνοιγμα των γλουτών προκληθεί πόνος ή αν δεν μπορεί ο ιατρός να δει τη ραγάδα ενώ υπάρχει κλινική υποψία τότε η εξέταση πρέπει να γίνει με γενική αναισθησία.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Είναι σημαντικό να αντιμετωπιστεί η αιτιολογία της ραγάδας (δυσκοιλιότητα ή έντονη διάρροια ή άλλες ασυνήθιστες αιτίες) με τα κατάλληλα φάρμακα και δίαιτα πλούσια σε φυτικές ίνες.

Στις περισσότερες περιπτώσεις η ιδιοπαθής ραγάδα του πρωκτού δεν επουλώνεται λόγω του μυϊκού σπασμού του πρωκτού, ο οποίος μειώνει την αιμάτωση της περιοχής με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος. Η φαρμακευτική θεραπεία της ραγάδας του πρωκτού βασίζεται στο να θεραπευτεί ο μυϊκός σπασμός με αποτέλεσμα τη βελτίωση της αιμάτωσης στην περιοχή και τελικά την επούλωση της ραγάδας.

Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι παλιότερες μέθοδοι, όπως η διαστολή του πρωκτού και η σφιγκτηροτομή (κόψιμο μέρους του έσω σφιγκτήρα του πρωκτού), πρέπει να αποφεύγονται αφού μπορεί να δημιουργήσουν ακράτεια, ένα δύσκολο αντιμετώπισιμο πρόβλημα.

Η θεραπεία της ραγάδας (θεραπεία του μυϊκού σπασμού) βασίζεται κυρίως στη τοποθέτηση (επάλειψη της ραγάδας) με τοπικές κρέμες / αλοιφές είτε στις ενέσεις με ΒΟΤΟΧ (βουτιλική τοξίνη τύπου Α). Σε περίπτωση που η ραγάδα του πρωκτού είναι επιφανειακή τότε συνήθως επουλώνεται αυτόματα ή με τη βοήθεια τοπικής θεραπείας με κρέμες. Σε περίπτωση χρόνιας ραγάδας τότε οι τοπικές αλοιφές αποτελούν το πρώτο βήμα θεραπείας και σε περίπτωση αποτυχίας τότε το επόμενο στάδιο θεραπείας είναι οι ενέσεις ΒΟΤΟΧ.

A. ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΛΟΙΦΕΣ

1. ΝΙΤΡΩΔΗ

Οι **αλοιφές Νιτρωδών (Rectogesic / Anoheal)** αυξάνουν τα τοπικά επίπεδα του νιτρικού οξειδίου (NO) το οποίο βοηθά στην χαλάρωση του μυ και βελτίωση της τοπικής αιμάτωσης και κατά συνέπεια στην επούλωση της ραγάδας. Το ποσοστό επιτυχίας είναι 70-80% αλλά η κύρια επιπλοκή τους είναι οι σοβαροί πονοκέφαλοι, γεγονός που αποθαρρύνει τους ασθενείς στη συνέχιση της θεραπείας. Η εναλλακτική θεραπεία είναι η αλοιφή Διλτιαζέμης, η οποία γίνεται καλύτερα ανεκτή με τα ίδια ποσοστά επιτυχίας με τις αλοιφές νιτρωδών.

2. Ενέσεις ΒΟΤΟΧ

Οι ενέσεις με ΒΟΤΟΧ (βουτιλική τοξίνη τύπου Α) προκαλούν παράλυση του έσω σφιγκτήρα μυ για περίπου 3 μήνες με αποτέλεσμα να προάγεται η επούλωση της ραγάδας. Μπορεί να επαναληφθεί σε περίπτωση που δεν υπάρξει επιτυχία της θεραπείας την πρώτη φορά και τα ποσοστά επιτυχίας αναφορικά με την επούλωση της ραγάδας είναι 80-90%.

3. ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΡΑΓΑΔΑΣ

Η χειρουργική αφαίρεση της ραγάδας με ταυτόχρονη θεραπεία αλοιφής νιτρωδών ή ένεσης ΒΟΤΟΧ αποτελεί μία εναλλακτική μορφή θεραπείας χρόνιας ραγάδας.

4. ΔΕΡΜΑΤΙΚΟΣ ΚΡΗΜΝΟΣ

Σε περίπτωση μεμονωμένης χρόνιας ραγάδας (και αφού προηγηθεί μανομετρία πρωκτού και μέτρηση των πιέσεων των σφιγκτήρων μυών) και χαμηλής πίεσης από το έσω σφιγκτήρα μυ τότε η αφαίρεση της ραγάδας και κάλυψη της περιοχής με κρημνό από το δέρμα του πρωκτού μπορεί να προσφέρει καλά αποτελέσματα.